

Avrupa Parlamentosu'nda Siyasal Gruplar ve Parlamento Seçimleri

Political Groups In European Parliament and Parliament Elections

Hakan Mehmet KIRIŞ*

ÖZET

Avrupa Parlamentosu'nda siyasal grupların geçmişi, Avrupa Topluluklarının kurulduğu 1950'li yıllara kadar gitmektedir. 1979 yılında Avrupa Parlamentosu üyelikleri için doğrudan seçimler yapılmaya başlanmıştır. Bu tarihten itibaren yapılan yedi seçimde Hristiyan Demokratlar ve Sosyalistler iki büyük parti grubunu oluşturmuşlardır. Avrupa düzeyinde siyasal partiler ilk kez Maastricht Antlaşması'nın 138.A maddesinde düzenlemeye alınmıştır. Bununla birlikte Avrupa partileri, gerek seçmenlerle doğrudan bağlarının zayıf olması gerekse de AB'ye bakışın ülkeden ülkeye değişmesi nedeniyle meşruiyet sorunuyla karşı karşıya bulunmaktadır. 2009'da yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerinde katılım oranı %42,9 oranında olmuştur. Bu çalışma Avrupa Parlamentosu'nda temsil edilen partileri ve bu partilerin seçim performanslarını ele almakta ve Avrupa Parlamentosu siyasal gruplarının geleceğine yönelik bir tartışma yürütmektedir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Parlamentosu Siyasal Grupları, Avrupa Parlamentosu Seçimleri, Hristiyan Demokratlar, Sosyalistler, Liberaller, Yeşiller

Çalışmanın Türü: Araştırma

ABSTRACT

The history of the political groups in the European Parliament dates back to 1950's when European Communities founded. In 1979, the direct elections began to be held for the memberships of the European Parliament. In the seven elections held from this date on, Christian Democrats and Socialists constituted two large party groups. In the European level, political parties were first arranged by Maastricht Treaty article 138.A Furthermore, European parties confront with the legitimacy issue because of not only the weak direct voter alignments but also the differentiation of the perception of EU from one country to another. This study deals with the parties represented in the European Parliament and the election performances of these parties. The development process of EU shows parallelism with the development processes of European parties. Considering the historical process, basic debate topics like sharing the sovereignty, representation, transnational relations, and determining and pursuing common policies which have appeared during the development period of European Union up to now, have been felt similarly in the development processes of the European parties. Besides all of the internal factors, the development of these transnational parties, at the same time, are related to the European Union's efficiency. The place of the European Union within world politics, the level of applicability of common policies within the Union, and even the future of the thought of the union stand out as the improvements that affect these European political groups directly.

European Parliament elections were held for seven terms up to now, beginning from 1979, 1979/1981, 1984/1986, 1989, 1994/1995, 1999, 2004/2007, 2009 elections. After the participation of Greece in 1981, Spain and Portugal in 1987, Sweden in 1995, Australia and Finland in 1996, Romania and Bulgaria in 2007 to European Union, they could send parliamentarian to the European Parliament. With the arrangements in 2003, political groups in European Parliament obtained the opportunity to organizing campaigns directly. Last elections of European Parliament were held in 2009.

The rates of the participation to European Parliament elections show a tendency to decrease gradually. It regressed from the participation rate of 63%, the highest participation rate, in 1979 to 42.9 % in 2009. On the other hand, the number of European parliamentarians elected increased constantly till 2007, however, in 2009 the number was fixed to 736. 2009 elections of European Parliament shared out the total number of parliamentarians, 736, among the parties. EPP, the party coming the first in the European Parliament elections since 1999, once more became the first in 2009 elections with its vote rates of 36% and acquired 265 parliamentarians. Socialists have become the second party, once more, with the rate of 25% and gained 184 parliamentarians but this time under the umbrella of S&D. ALDE obtained 84 parliamentarians with the vote rate of 11.4%; Greens-EFA obtained 55 parliamentarians with the vote rate of 7.5%; GUE-NGL gained 35 parliamentarians with the rate of 4.8%. Independents achieved 26 parliamentarians with the vote rate of 3.5%. Current distribution of parliamentarians in European Parliament by countries are as such: Germany 99; United Kingdom, Italy and France 72; Spain and Poland 50; Romania 33; Netherlands 25; Belgium, Czech Republic, Greece, Hungary and Portugal 22; Sweden 18; Bulgaria and Australia 17; Denmark, Finland and Slovakia 13; Lithuania and Ireland 12, Latvia 8; Slovenia 7; Estonia, Luxemburg and Greek Cypriot State 6; Malta 5.

The competitive parties are classified from 1979 to 2009. According to this classification in European Parliament, the main political groups are Christian Democrats, conservatives, social democrats, liberals and centrists, greens and regionalists, left tendencies, nationalist conservatives, supporters of eurocepticism and nationalists. Since 1979, when a general evaluation is to be made regarding directly to European Parliament elections, parliament generally keeps a structure including small party groups besides two large party groups. The political groups formed in 2009 elections are:

* Yrd. Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi

European People's Party - EPP
 Progressive Alliance of Socialists and Democrats, S&D
 Alliance of Liberals and Democrats for Europe, ALDE / ADLE
 The Greens - European Free Alliance EFA
 European Conservatives and Reformists Group, ECR
 European United Left/Nordic Green Left, GUE/NGL
 Europe of Freedom and Democracy, EFD)

Keywords: European Parliament Political Groups, European Parliament Elections, Christian Democrats, Socialists, Liberals, Greens

Type of the Study: Research

Giriş

Avrupa Birliği kavramı, Avrupa toplumlarının tek bir çatı altında toplanması fikrinden gelmektedir. Bu birlik tarihte farklı şekillerde kurulmaya çalışılmıştır. Bu bakımdan Roma İmparatorluğu'nu erken dönem bir birlik olarak okumak da mümkündür. Roma örneği, yakın geçmişe kadar Avrupa'da birliğin bir devlet ve onun lideri öncülüğünde diğerlerinin tahakküm altına alınması yoluyla gerçekleşeceği düşüncesini doğurmuş ve uzun bir süre geçerli halde tutmuştur. Napolyon öncülüğünde Fransa ve Hitler öncülüğünde Almanya bunun en önde gelen örneklerini oluşturmuşlardır.

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Avrupa entegrasyonu ile ilgili tartışmalar siyasal gündemde yeniden belirgin hale gelmiştir. Avrupa'da birliğin kurulma şekli konusunda maksimalist ve minimalist görüşler karşı karşıya gelmiştir. İtalyan siyaset felsefecisi Altiero Spinelli'nin savunduğu maksimalist görüş, Avrupa Birleşik Devletleri'nin kurulması hedefiyle federal bir yapı öngörürken Birleşik Krallık'ın eski başbakanı Winston Churchill tarafından savunulan minimalist görüş ise, egemen üye devletler arasında geniş ticari ilişkilere dayanan gevşek yapı bir birlik fikrini öne sürmüştür. Diğer bir deyişle maksimalist görüş ekonomik ve siyasal birliği hedeflerken minimalist görüş ekonomik birlikle yetinmektedir (Staab, 2008: 4).

Birliğin gelişim süreci aynı zamanda hükümetlerarasıcılık (*intergovernmentalism*) görüşüyle ulusüstülük (*supranationalism*) tartışmalarını beraberinde getirmiştir. Birliğin devletler arasındaki ilişkilerle yürütülen bir yapısının olması durumunda birliğin ayrıca kurumlarının oluşmasına gerek duyulmayacak, entegrasyon ulusal hükümetlerin koordinasyonu ile yürütülecektir. Buna karşın ulusüstü bir örgütlenmeye gidildiğinde birliğe yön verecek politika ve kurumlara ihtiyaç duyulacaktır (Staab, 2008: 5). AB'nin gelişim sürecine bakıldığında ikinci görüşün daha etkin bir konuma geldiği ve AB kurumlarının ortak politikaların belirlenmesi ve uygulanmasında ana belirleyiciler haline geldiği görülmektedir. Bununla birlikte AB ile ulusal hükümetler arasındaki egemenliğe dair rekabetin sürdüğü de unutulmamalıdır.

Bugün Avrupa Birliği'nin önemi, sınırları dahilinde ekonomik yaşam başta olmak üzere pek çok politika konusunda belirleyici bir etkiye sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda Avrupa Birliği'nin ana organlarından biri olan Avrupa Parlamentosu'nun (AP) temeli de, birliğin kuruluş dönemlerine kadar gitmektedir. AP, güç, yetki ve üye sayısını artırarak günümüze ulaşmıştır. AP, aynı zamanda birlik organları arasında en fazla değişikliğe uğrayan organ olmuştur. Kurucu antlaşmalarda adı *genel kurul* olan bu organ, 1958'de *Avrupa Parlamenter Genel Kurulu*, 1962'de ise, *Avrupa Parlamentosu* adını almıştır (Bozkurt vd., 2011: 77).

AP, 1979 yılından bu yana tek dereceli seçimle işbaşına gelen milletvekillerinin oluşturduğu supranasyonel bir meclistir. Bu tarihten önce AP'nu ulusal meclislerden gönderilen delegasyonlar oluşturmuştur. Günümüzde AP, Avrupa Birliği'nin doğrudan seçimle belirlenen tek organı olarak 736 Avrupa parlamenterinden oluşmaktadır. Bu parlamenterler, 27 üye ülkeden 500 milyon Avrupalı'yı temsilen beş yılda bir seçilmektedirler (www.europarl.europa.eu).

AP'nun tüm üyeleri ulusal düzeyde nispi temsille seçilmekte, buna karşın bazı ülkelerde seçim barajı bulunurken diğer bazılarında baraj uygulaması yer almamaktadır. Seçilen Avrupa parlamenterleri tüm ülkeleri yani bir bütün olan Avrupa'yı temsil etmektedirler. AP'nda parlamenterler, siyasal gruplar halinde toplanmaktadır. Bu çalışmada Avrupa Parlamentosu'nda yer alan, gelişme safhaları AB'nin tarihiyle de yakından ilişkili olan Avrupa düzeyi siyasal parti gruplarının ortaya çıkışları, genel ideolojik yapıları ve 1979'dan bu yana yapılan yedi seçim dönemi boyunca sergiledikleri seçim performansları ele alınmaktadır. AP'nda yer alan bu oluşumlar *siyasal gruplar* olarak adlandırılrsa da literatürde *Avrupa partileri*, *Avrupa düzeyi partiler* ve *Avrupa düzeyi siyasal gruplar* olarak çeşitli kullanımlar bulunmaktadır.

1. Avrupa Parlamentosu'nda Siyasal Gruplar

AB'nin gelişim süreciyle Avrupa düzeyindeki partilerin gelişim süreçleri paralellik arz etmektedir. Tarihsel sürece bakıldığında AB'nin günümüze uzanan gelişim döneminde ortaya çıkan egemenliğin paylaşılması, temsil, ülkelerarasındaki ilişkiler, ortak politikaların kararlaştırılması ve yürütülmesi gibi temel tartışma konularının Avrupa düzeyindeki partilerin gelişme süreçlerinde de benzer şekillerde yaşandığı görülmektedir.

AP'nda siyasal grupların kurulması önceden düzenlenmemiştir. Avrupa Ekonomik Topluluğu ve onun öncülü olan Avrupa Kömür – Çelik Topluluğu'nun orijinal antlaşmalarında ideolojik odaklı grupların kurulmasından söz edilmemektedir. Bununla beraber *de facto* ideolojik grupların varlığından söz edilebilir. AP'nda siyasal partilerin kurulmasını ilk kez 1992'de imzalanan Maastricht Antlaşması resmen düzenleme kapsamına almıştır (Kreppel, 2004: 179). Maastricht Antlaşması'nın 138. maddesinin A fıkrası, Avrupa Birliği düzeyindeki siyasal partilere; bu partilerin birlik çerçevesinde Avrupa siyasal bilincinin ortaya çıkmasına katkıda bulunacağını belirterek, entegrasyonu sağlayıcı unsurlar olarak önem vermektedir (www.eur-lex.europa.eu). Diğer bir deyişle Avrupa Partileri, siyasal birlik antlaşması içinde ulusal partilerin federal ittifakı olarak tanımlanmıştır. Bu ittifaklar başlıca liberaller, sosyal demokratlar ve Hristiyan demokratlardan oluşan üç klasik parti ailesini anlatmaktadır. Bu parti aileleri içinde yer alan partiler, Avrupa düzeyinde politikaların oluşmasını sağlamak üzere işbirliği yapmayı amaçlamaktadırlar (Jansen, 1998: 12).

Bu geleneksel parti ailelerine 1960'lı yılların ortalarında Fransız *de Gaulle* yanlılarını temsil eden *Avrupa Demokratlar Birliği* eklenmiş; ardından İngiltere, İrlanda ve Danimarka'nın birliğe katılmasıyla siyasal dengeler değişmiş, *muhafazakar bir grup* ortaya çıkmış; 1970'li yıllarda bir de *Komünist Grup* kurulmuştur. Böylece birliğe yeni katılan ülkeler siyasal grupların bileşimini ve gücünü etkilemiş, belli başlı grupların seçim dönemlerinin ardından yeniden biraraya gelmeleriyle birlikte de Avrupa düzeyi partilerin kurumsallaşması artmıştır (Güler, 2011: 112-113).

Avrupa Parlamentosunda son olarak 2009 yılında seçimler yapılmıştır. 2009 seçimleriyle oluşan 7. Dönemde parti grupları ve üye sayıları şöyledir:

Tablo 1. AP Siyasal Gruplarının Oy ve Parlamento Sayıları ile Temsil Ettikleri Parti ve Ülke Sayıları

Siyasal Grubun Adı	Oy Oranı	Avrupa Parlamenti Sayısı	Amblem	Üye Parti Sayısı	Temsil Edilen Ülke Sayısı
European People's Party (EPP)	%36	265		41	26
Progressive Alliance of Socialist and Democrats (S&D)	%25	184		29	27
Alliance of Liberals and Democrats for Europe (ALDE/ADLE)	%11,4	84		28	18
The Greens European Free Alliance (EFA)	%7,5	55		19	14
European Conservatives and Reformists Group (ECR)	%7,5	55		8	8
European United Left / Nordic Green Left (GUE/NGL)	%4,8	35		15	14
Europe of Freedom and Democracy (EFD)	%4,3	32		9	9

Kaynak: <http://www.europarl.europa.eu/meps/en/search.html> ve <http://www.parties-and-elections.eu/eu.html>.15.06.2011

AP'nda siyasal grupların tanınması için iki koşulu yerine getirmeleri beklenmektedir. Bunlardan birincisi üyelerin siyasal grupları siyasal yakınlığa göre kurmasıdır diğeri, üye ülkelerin en az dörtte birinden seçilmiş parlamenterlerin bir araya gelmesidir. Ayrıca AP'nda bir siyasal grup oluşturabilmek için en az 25 parlamenterin bulunması gerekmektedir (Bressanelli, 2011: 4).

AP'nda bir siyasal grubun ideolojik yelpazedeki konumu, farklı ülkelerden farklı ulusal partilerin AP'nda aynı siyasal grup içinde toplanması nedeniyle oldukça yayılmış olabilmektedir. Buna karşın Thomassen ve diğerlerine göre (2010: 16) AP'nda parti grupları üç farklı eksen etrafında konumlanmaktadır. Bu eksenler sosyo-ekonomik sağ – sol eksen, Avrupa entegrasyonuna taraftar olanların oluşturduğu Avrupalı ve karşıt olanların toplandığı ulusalcı eksen ve özgürlükçü – otoriter eksenden oluşmaktadır.

Archick ve Mix (2011: 6), siyasal grupların ideolojik konumlarını etkileyen unsurlardan birinin de oylama bloklarının konu ve çıkarlara göre kurulması olduğunu söylemektedirler. Buna ek olarak bir ulusal düzeydeki partiden seçilen Avrupa parlamenti, AP'nda farklı siyasal gruplara da katılabilmektedirler. Bressanelli (2011: 1), Portekiz'den sosyal demokratların AP'nda kısa süre Liberaller içinde yer aldıktan sonra EPP'ye katıldığını; yine Romanya Demokratik Liberal Parti'nin de EPP üyesi olduğunu ve İtalyan Demokratların önce Hristiyan demokratların sol kanadında yer alırken daha sonra sosyalistlere katıldığını belirterek AP siyasal gruplarının hepsini yakala partilerine yaklaştığını söylemektedir. AP siyasal grupları parlamentoda en büyük siyasal gruba sahip olmak ve oylamalarda anahtar bir konum elde etmek için bu yola başvuruyor görünmektedirler.

AP'nda siyasal gruplar, 2003 yılındaki düzenlemeyle birlikte AP seçimlerinde doğrudan kampanya düzenleme olanağına kavuşmuşlardır. Yine bu düzenlemeyle oluşturulan bütçe sistemi doğrultusunda 2009 yılı rakamlarına göre AP parti gruplarına toplam 10,8 milyon EURO bütçe ayrılmıştır. Parti gruplarına bu bütçenin %15'i eşit biçimde dağıtılırken %85'i sandalye sayısına göre dağıtılmaktadır. 2009 seçimleriyle AP'nda yer alan siyasal gruplar şu şekildedir:

1.1. Avrupa Halk Partisi (European People's Party - EPP)

Avrupa Halk Partisi (EPP), kendini birleşik Avrupa projesini ortaya çıkaran ve kökleri Avrupa kıtasının tarihinden ve medeniyetinden gelen merkez sağ partiler ailesi olarak tanımlamaktadır. Diğer bir deyişle EPP, Hristiyan Demokrat ve muhafazakar ılımlı sağ partilerin oluşturduğu bir çatıdır. 1976 yılında kurulan parti, 2011 yılı itibarıyla 39 ülkeden 72 üye parti¹, 18 devlet ve hükümet başkanı, 13 Avrupa Komiseri ve Avrupa Parlamentosu'ndaki 265 milletvekiliyle Avrupa'daki en büyük siyasal parti grubudur (www.epp.eu). EPP'nin ideolojik yapısında; Hristiyan demokrasi, liberal ve muhafazakar politikalar öne çıkmaktadır.

EPP'nin tarihi gelişimine kısaca bakılacak olursa partinin, birleşik Avrupa'nın kurucu babaları olan Robert Schuman, Alcide De Gasperi ve Konrad Adenauer'in izinde subsidiarite prensibine bağlı federal modele dayanan güçlü bir Avrupa fikrini savunduğu ve bu temelden yola çıktığı görülmektedir. EPP'nin kurumsal temeli olarak I. Dünya Savaşı'nın ardından şoven milliyetçiliğe karşı barışı korumak üzere oluşturulan *Hristiyanlıktan Esinlenen Uluslararası Demokratik Partiler Sekreterliği* dikkate alınmalıdır. II. Dünya Savaşı'nın ardından yeniden örgütlenen Hristiyan Demokratların, komünist Doğu ve Orta Avrupa'daki partileri yasaklanmıştır. Buradan sürülen Hristiyan Demokratlar ise, *Orta Avrupa Hristiyan Demokrat Birliği*'ni (CDUCE) kurmuşlardır. Avrupa Kömür Çelik Topluluğu ve Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun kurulması, Hristiyan Demokratlar için somut işbirliği mekanizmaları oluşturmuştur. Böylece *Avrupa Hristiyan Demokratlar Birliği* (EUCD) ortaya çıkmıştır. Avrupa Parlamentosu'nun doğrudan seçimle işbaşına gelecek üyelerden oluşması fikrine koşut olarak 1976'da *Avrupa Halk Partisi* (EPP) kurulmuştur (www.epp.eu).

Partiye Hristiyan demokrat olarak farklı gruplara açık olmayan bir isim konulması yerine muhafazakar ve liberallere de açık olacak, bunun yanında Avrupa'daki farklı ülkelerde farklı isimler almış olan

¹ EPP üyesi olan, Avrupa Birliği'ne üye olmayan ülkeler de dahil olmak üzere, ulusal siyasal partiler şunlardır: Avusturya'dan ÖVP; Belçika'dan CD&V ve CDH, Bulgaristan'dan GERB, SDS/UDF, DSB, DP, ZNS; Kıbrıs Rum Yönetimi'nden DISY; Çek Cumhuriyeti'nden TOP 09 ve KDU-ČSL; Danimarka'dan DKF ve KD; Estonya'dan IRL; Finlandiya'dan KOK; Fransa'dan UMP; Almanya'dan CDU-CSU; Yunanistan'dan ND; Macaristan'dan FIDESZ ve KDNP; İrlanda'dan FG; İtalya'dan PdL, UDC ve Popolari per il Sud; Letonya'dan JL, PS ve TP; Litvanya'dan TS-LKD; Lüksemburg'dan CSV; Malta'dan PN; Hollanda'dan CDA; Polonya'dan PO ve PSL; Portekiz'den PSD ve CDS-PP; Romanya'dan PD-L, UDMR/RMDSZ ve PNTCD; Slovakya'dan SDKÚ-DS, KDH ve MKP; Slovenya'dan SDS, SLS ve NSI; İspanya'dan PP ve UDC; İsveç'ten MOD ve KD; Hırvatistan'dan HDZ ve HSS; Norveç'ten Høyre; Sırbistan'dan G17 PLUS ve DSS; İsviçre'den CVP. EPP'ye gözlemci statüsünde katılan siyasal partiler ise şunlardır: Finlandiya'dan KD; İtalya'dan SVP; Arnavutluk'tan PD; Belarus'tan BPF ve UCP; Bosna Hersek'ten SDA, HDZBiH ve PDP; Hırvatistan'dan DC; Makedonya'dan DPMNE; Gürcistan'dan UNM; Moldova'dan PLDM ve PPCD; Norveç'ten KrF; San Marino'dan PDCS; Sırbistan'dan VMSZ; Ukrayna'dan Fatherland Party, NSNU ve RUKH; Türkiye'den AKP.

Hristiyanlıktan esinlenen partilerin tamamını kapsayacak şekilde bir isim verilmesi konusu tartışılmıştır. Bunun için önceleri *demokratik merkez* adı düşünüldüyse de daha sonraları *Halk Partisi* adına karar verilmiştir. Bu isim o dönemde öncelikle Hristiyan gelenekten gelen ancak farklı isimler taşıyan İtalyan Halk Partisi, Fransa'daki Demokratik Halk Parti (PDP) ve Cumhuriyetçi Halk Hareketi (MRP), Belçika'daki Hristiyan Halk Partisi (CVP), Hollanda'daki Katolik Halk Partisi (KVP) ve Lüksemburg'taki Hristiyan Sosyal Halk Partisi (CSV)'yi kapsamıştır (Jansen, 1998: 63-64).

EPP geleneğinin dayandığı Hristiyan Demokratik anlayışına sahip partiler İkinci Dünya Savaşı'nın ardından ortaya çıkan ve Hristiyan sosyal doktrinini benimseyip sosyal piyasa modeliyle ılımlı sosyal muhafazakarlığı ve Hristiyan ahlakını bir arada barındıran bir düşünce yapısına sahiptirler. Bu çizgideki partiler, aile değerlerinin destekçisidirler ve özgürlük, adalet, dayanışma ve yerindenlik ilkelerini savunmaktadır (www.parties-and-elections.de). EPP, 1992 tarihli programında temel görüşlerini bu doğrultuda açıklamaktadır. Bu program aynı zamanda o dönemde şekillenmeye başlayan yeni bir dünya düzeninin izlerini taşımaktadır. Parti bu programda Komünizmin sona ermesiyle Doğu ile Batı arasındaki ideolojik, askeri ve siyasal karşıtlığın sonunda ortaya çıkan yeni Avrupa toplumundan söz etmektedir. Bu yeni koşullarda üstesinden gelmesi gereken ve Avrupa toplumunu tehdit eden yükselen ırkçılık ve milliyetçilik, nüfusun yaşlanması, göç, zengin ve fakir arasındaki çatışma gibi yeni tehditler sıralanmaktadır. Buna karşın demokrasiye geçişte sosyal piyasa ekonomisinin başarısından söz edilerek Hristiyan Demokrasi'nin *sosyal Hristiyan bireyin* inşası siyasal geleneği olduğu belirtilmektedir (Bkz. European People's Party Basic Programme).

Hristiyan Demokratik düşünce ve siyasal hareketin özgürlük ve sorumluluk, temel eşitlik, adalet ve dayanışmaya dayandığını belirten EPP, bireyleri toplumsal yapıya katılan parçalar olarak görmekte ve her insanın toplum içinde diğerine bağlı olduğunu vurgulamaktadır. EPP'ye göre özgürlük, insan doğasında varolan bir asli unsurdur. Bu anlayış, her bireyin hak ve görevlere sahip olduğu ve karşılıklı olarak sorumlulukları paylaştığı anlamına gelmektedir. Hristiyan Demokrasi, toplumda devletin ve kilisenin, politikanın ve dinin rollerinin belirlenmesini gerekli görmektedir. Bununla birlikte iki kurum arasındaki bağ da inkar edilmez. Hristiyan Demokratlar'ın değerleri, özgürlük, temel eşitlik, sosyal adalet ve dayanışma gibi demokratik ideallerle birlikte, İncil ve Hristiyan kültürel mirasına dayanır (Bkz. European People's Party Basic Programme).

EPP bu programında federal bir Avrupa anlayışını her zamankinden fazla desteklediğini belirtmektedir. Federal bir Avrupa'nın kurulması bir yandan birlik içindeki çeşitliliği garanti altına alacak ve kültürel, bölgesel farklılıklarla birlikte ulusal kimliğe de saygıyı beraberinde getirecek diğer yandan da ortak sorunlara ortak çözümler bulunmasını sağlayacaktır (Bkz. European People's Party Basic Programme).

EPP, 2004 yılı başlarında AP'nun yeni yasama dönemine ilişkin olarak açıkladığı 2004 – 2009 aksiyon planında, Avrupa entegrasyon projesinin henüz tamamlanmamış olduğundan söz etmekte ve her bireye onurlu bir yaşam sağlamak, aile kurumuna destek, sosyal piyasa ekonomisi ve yerleşmiş federal Avrupa, uluslararası işbirliği ve çokyanlılıktan oluşan dört temel konu başlığı belirlemektedir. Bu öncelikler doğrultusunda dinamik, rekabetçi, dayanışma odaklı, iş üreten bir ekonomi yaratmak; Avrupa vatandaşlarının büyüyen güven ve huzur ihtiyaçlarını karşılamak; sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak; Avrupa gençlerinin eğitim ve istihdamına yönelik politikalar geliştirmek ve ortak dış, güvenlik, savunma konularını içeren Avrupa'yı küreselleşen dünyada konumlandıran politikaları geliştirmek ve son olarak Avrupa'nın iyi yönetişimini sağlayacak politikaları üretmek bu aksiyon programının içeriğini oluşturmuştur (Bkz. European People's Party Action Programme 2004 – 2009).

1.2. Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı (Progressive Alliance of Socialists and Democrats, S&D)

2009 seçimleri sonucunda AP'nda ikinci büyük gruba sahip olan S&D, 184 Avrupa Parlamenti ile temsil edilmektedir. S&D, Avrupa Sosyalist Partisi (*Party of European Socialists [PES]*) ve sol eğilimli demokratların işbirliğinden oluşmaktadır. PES'in 161 parlamenti yanında PES ile işbirliği sürecine giren İtalyan Demokrat Partisi (Partito Democratico [PD]) bir grup parlamenterlerin katılımıyla oluşmuş yeni bir gruptur. Bu amaçla grup hem geleneksel eğilimi hem de İtalyan üyelerini kapsamak adına *Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı* adını almıştır (Bkz. S&D, Activity Report June-December 2009).

Avrupa Sosyalist Partisi'nin² resmi tarihi 1992'de partinin bu isimle kurulmasıyla başlasa da, Avrupa düzeyinde sosyalistler grubunun tarihi Avrupa Kömür – Çelik Topluluğu'nun kurulma sürecinde, Sosyalist Enternasyonal'in Schuman Planı'nın tartışılması için söz konusu altı ülkenin üye partilerinden 1951'de bir çalışma grubu oluşturmasına kadar gitmektedir. Bu çalışma yönteminin ardından 1952'de kurucu altı ülkenin ulusal sosyalist partileri Avrupa Kömür – Çelik Topluluğu Ortak Assamblesi'nde *Sosyalist Grubu* kurmuşlardır. 1957'de diğer Avrupa Topluluklarının da kurulmasıyla birlikte oluşan Avrupa Parlamenterler Asamblesi'nde de tıpkı AKÇT bünyesinde olduğu gibi tek bir Sosyalist Grup halinde hareket edilmesi kararlaştırılmış ve AP'ndaki *Sosyalist Partiler Bürosu* işbirliğini ve iletişimi sağlamak üzere kurulmuştur (Hix vd., 2002: 10-12).

1960'larda Avrupa entegrasyonunda nihai hedeflerinin bir Avrupa Birleşik Devletleri'nin oluşturulması olduğunu ilan eden sosyalistler, bir yandan bu dönemde Fransa'nın vetoları diğer yandan da siyasal partilerin ulusal perpektifte kalmakta ısrarcı olmaları gibi olumsuz durumlarla karşı karşıya kalmıştır. 1970'lerde *Sosyal Bir Avrupa'ya Doğru* programını açıklayan sosyalistler, İngiliz İşçi Partisi'nin Avrupa entegrasyonuna karşıt duruşuyla birlikte aralarındaki farklı görüşlerin kapsamının genişlemesine tanık olmuşlar yine de ortak bir seçim deklarasyonu oluşturmaya çalışmışlardır. 1980'ler ise, *Sosyalist Partilerin Konfederasyonu*'nda liderlerin partileri arasındaki farkları belirleyip öncelikli politikalar üzerinde çalıştıkları bir dönem olmuştur (Tassis, 2007: 9).

1992 yılında AB kurucu antlaşması'nın getirdiği düzenlemeyle birlikte *Avrupa Sosyalistleri Partisi* de resmen kurulmuştur. PES, AB politikalarıyla Avrupa sosyal demokrasisi arasındaki koordinasyonu sürdürme rolünü devralmıştır. PES, *Avrupa: Ortak Geleceğimiz* programında istihdam, dış ve güvenlik politikalarına, çevreye, demokrasi ve birlik vatandaşlığına, hoşgörüyü, genişlemeye ve bütçeye dair önemli konu başlıklarını belirlemiştir. İzleyen süreçte 1993'teki manifesto ise, asgari ücretin iyileştirilmesi, asgari çalışma şartlarının sağlanması, kadın – erkek eşitliğinin sağlanması³, çevrenin ve tüketicinin korunması, işbirliğiyle güvenliğin ve barışın sağlanması, organize suçlarla mücadele edilmesi, Avrupa vatandaşlarının karar alma süreçlerine katılmasını içererek sosyalistlerin eylem planını belirlemiştir (Hix vd., 2002 : 63-64).

Yeni dönemde S&D'nin politika öncelikleri arasında AB 2020 stratejileri doğrultusunda ve PES'in 2009 manifestosunda da yer alan çeşitli maddeler bulunmaktadır. Bunlar arasında daha yeşilci, sürdürülebilir bir ekonomi oluşturmak, bunun için bir yandan iklim değişiklikleri gibi konularda duyarlılık geliştirerek çevreyi korumak diğer yandan da yüksek kalitede işleri arttırmak, yenilebilir enerji, enerji etkinliği, enerjinin istikrarlı taşınması gibi alanlarda araştırma ve geliştirmeye öncelik vermek; sosyal hakları geliştirmek; ortak tarım ve balıkçılık politikalarında ve bölgesel kalkınma çerçeve programında reform; birliğe komşu bölgelerde Karadeniz'de ve Akdeniz'de enerji güvenliğinin sağlanması ve çatışmaların durdurulması için sinerji oluşturma öngörülmektedir. Ayrıca S&D, AB ile ABD ve Rusya arasındaki geleneksel üçlü ilişkinin geliştirilmesi ve Çin, Hindistan ve Latin Amerika gibi ülke ve bölgelerle diyalogun ilerletilmesini öncelikli görmektedir ((Bkz. S&D, Activity Report June-December 2009).

S&D içinde son yıllarda yapılan seçimlerde giderek gerileyen sosyalistlerin, sosyal demokratların ve ilerlemeci güçlerin durumu da tartışılmaktadır. Bu tartışmada S&D, Avrupa'da sosyal demokrasinin geleceği konusunun sınırların ötesinde bir tartışma konusu olduğunu belirtmekte ve son yıllarda birlik düzeyinde sosyalist ve sosyal demokratların işbirliğine ulusal düzeyden yeterli katılım ve desteğin gelmediği belirtilmektedir. Bu durum Avrupa düzeyinde S&D ile ulusal sosyalist, sosyal demokrat ve ilerlemeci partilerin bağlarında sorun olduğunu gün ışığına çıkarmaktadır.

² PES'e tam üye olan partiler şunlardır: Avurturya'dan SPÖ, Bulgaristan'dan BSP, Çek Cumhuriyeti'nden CSSD, Estonya'dan SDE, Fransa'dan PS, İrlanda'dan LP, Letonya'dan LSDSP, Lüksemburg'tan LSAP, Hollanda'dan LvdA, Polonya'dan SLD ve UP, Romanya'dan PSD, Slovenya'dan SD, İsveç'ten SAP, Belçika'dan PS ve SPA, Kıbrıs Rum Yönetimi'nden EDEK, Danimarka'dan SD, Finlandiya'dan SDP, Almanya'dan SPD, Macaristan'dan MSZDP ve MSZP, İtalya'dan DS ve PSI, Litvanya'dan LSDP, Malta'dan LP, Yunanistan'dan PASOK, Norveç'ten DNA, Portekiz'den PS, Slovak Cumhuriyeti'nden SMER, İspanya'dan PSOE ve Birleşik Krallık'tan LP ve SDLP. PES ile ilişkili partiler de şunlardır: Arnavutluk'tan PSS, Bulgaristan'dan pBS, İzlanda'dan Samfylking, Karadağ'dan DPS ve SDP, İsviçre'den PS, Bosna-Hersek'ten SDP, Hırvatistan'dan SDP, Makedonya'dan SDUM, Sırbistan'dan DS ve Türkiye'den CHP ve BDP. PES'in gözlemci statüsündeki partileri ise şunlardır: Andorra'dan PS, Kıbrıs Rum Yönetimi'nden CTP, İsrail'den Avoda Meretz, San Marino'dan PSD ve Moldova'dan PDM.

³ PES'in parti yapısında cinsiyet eşitliğini sağlamak ve kadınları siyasal mekanizmalarda teşvik etmek üzere eşit temsil isteyen bir kadın örgütlenmesi de bulunmaktadır.

AP'nda EPP ve S&D, tarihsel karşıtlığa sahip olan ideolojik yasama güçleri olarak *büyük koalisyonu* oluşturmaktadırlar. Ancak bu büyük koalisyonun eski ve paradoksal bir uzlaşma arayışı tartışmalıdır. Öte yandan söz konusu büyük koalisyonun işlenmesi ise, AP'na büyük bir kurumsal ağırlık kazandırmaktadır. 2009 – 2014'te de EPP ve S&D büyük koalisyonunun süreceği öngörülebilir (Archick vd., :6).

1.3. Avrupa Liberalleri ve Demokratları İttifakı (Alliance of Liberals and Democrats for Europe, ALDE /ADLE)

ALDE çatısı altında Avrupa Liberal Demokrat ve Reform Partisi (*European Liberal and Reform Party [ELDR]*) ve Avrupa Demokratik Parti (*European Democratic Party [EDP]*) bulunmaktadır. 2009 seçimleri sonucunda AP'ndaki üçüncü büyük gruba sahip olan ALDE, 2009'da aldığı 11,4 oyuna karşılık 84 Avrupa parlamenterleriyle çalışmalarını yürütmektedir. Bu çatı altında ELDR'nin 74 parlamenter, EDP'nin ise 10 parlamenter bulunmaktadır. ALDE, muhafazakar liberalizm, sosyal liberalizm ve merkezizyetçilik eğilimleri baskın olan bir ittifaktır.⁴

ALDE'nin temeli, 1947'de biraraya gelen Liberal Enternasyonal'e kadar götürülebilir de, 1953'te AKÇT Asamblesi'nde kurulan *Liberal ve Demokrat Gruba* dayanmaktadır. 1970'lerin sonunda AP'nun ilk doğrudan seçiminde *Avrupa Liberal Demokratları* ismi tercih edilmiş, 1986'da parti federasyonunun ismi *Avrupa Liberal Demokrat ve Reform Partileri (ELDR)* olarak değiştirilmiştir. 1993'te ELDR bir Avrupa partisi olarak kurulmuştur (www.eldr.eu). 2005 yılında AB Bölgeler Komitesi'nde ELDR ve 2004'te henüz kurulmuş bulunan EDP'nin biraraya gelmesiyle de ALDE kurulmuştur.

ELDR kendini Avrupa'da liberal demokrat değerlerin ve partilerin biraraya geldiği, toplumdaki siyasal, ekonomik ve diğer alanlarda özgürlük temelli; vatandaşlar ve AB kurumları arasındaki bağı geliştirmeyi hedefleyen bir Avrupa partisi olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda ELDR temel değerler konusunda özgürlük, demokrasi, hukukun egemenliği, insan hakları, tolerans ve dayanışma gibi liberal ilkeleri öne çıkarmaktadır. Bunun yanı sıra adil, özgür ve açık toplum, refah içinde ve rekabetçi Avrupa, çevreyi koruyarak sürdürülebilir kalkınma; şeffaf, demokratik ve hesap verebilir bir Avrupa'yı ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır (www.eldr.eu).

ALDE ise yeni dönemde kendine 5 öncelikli politika alanı belirlemiştir. Bunlar demokrasiyi korumak ve dünya çapında yaymak, sorumluluk alıp geleceği finanse etmek, durgunluğu önleyip istihdam yaratmak, ayrımcılıkla mücadele edip eşitliği geliştirmek ve ekonomide yeşil politikaları uygulayıp dünyayı korumaktır (Bkz. ALDE Strategic Programme 2009 – 2014).

1.4. Yeşiller ve Avrupa Özgür İttifakı (The Greens - European Free Alliance EFA)

Yeşiller ve Avrupa Özgür İttifakı, 2009 seçimlerinde aldıkları 7,5'lik oy oranına karşılık 55 Avrupa parlamenterinden oluşan bir gruba sahiptir.⁵ İttifak içinde Yeşiller daha ağırlıklı bir konuma sahiptirler. 2004 seçimlerinden başarılı bir sonuç alamayan Yeşiller, EFA ile olan ittifakını yenilemiştir. 2009 itibarıyla Yeşiller'in 46, EFA'nın ise 6 parlamenterleri vardır⁶, 3 bağımsız parlamenter de bu ittifaka destek vermektedir. İttifak yeşil politikaların yanında bölgeselcilik, seperatizm ve azınlık hakları gibi politikalarla öne çıkmaktadır.

1970'li yıllarda siyasal platformlarda etkin rol oynamaya başlayan Yeşiller, 1984 yılından bu yana AP'nda temsil edilmektedirler. EFA ise 1981 yılında kurulmuştur.

⁴ ALDE çatısı altında 20 ülkeden siyasal partiler bulunmaktadır. Bunlar: Belçika'dan MR ve openVLD, Bulgaristan'dan NMSS ve DPS, Danimarka'dan VENSTRE, Estonya'dan Keskerakond ve Reformierakond, Finlandiya'dan Keskusta ve sfp, Fransa'dan MoDem, Almanya'dan FDP, İrlanda'dan Fianna Fail, İtalya'dan DiPIETRO, Letonya'dan LPP/LC, Litvanya'dan Darbo Partija ve Liberalusajudis, Lüksemburg'tan DP, Hollanda'dan VVD ve d66, Romanya'dan PNL, Slovenya'dan LDS ve ZARES, İspanya'dan EAJ-PNV ve CIU, İsveç'ten Folk Partiet ve Center Partiet, Birleşik Krallık'tan Liberal Demokratlar.

⁵ The Greens – EFA'nın çatısı altında 21 partiden Avrupa parlamenterleri yer almaktadır; Avusturya'dan The Greens, Belçika'dan Ecolo, Groen ve N-VA, Danimarka'dan SF, Finlandiya'dan The Green League, Fransa'dan Les Verts ve PNC, Almanya'dan Bündnis 90/Die Grünen, Yunanistan'dan The Ecologist Greens, İtalya'dan Federazione dei Verdi, Letonya'dan PCTVL, Lüksemburg'tan Déi Gréng, Hollanda'dan GroenLinks ve Europa Transparant, İspanya'dan Los Verdes, ERC, ICV ve EA, İsveç'ten Miljöpartiet de Gröna ve Piratpartiet, Birleşik Krallık'tan GPEW, SNP ve Plaid Cymru.

⁶ EFA, Avrupa'da Flaman, Katalan, Korsika, İskoçya, Galler ve Letonya gibi ülke ve bölgelerden temsilcilere sahip olup Avrupa'nın devletsiz ulusları, bölgeleri ve dezavantajlı azınlıklara eğilmektedir.

Yeşiller; çevrenin korunması, barış, sosyal adalet, adil bir küreselleşme insan haklarını sağlamak için mücadele odaklı politikalar yürütmektedirler. 1990'lı yıllarla birlikte Yeşiller, iklim değişikliği, cinsiyet eşitliği⁷, Balkanlar için barışçı çözüm, insan sağlığının korunması, genetiği değiştirilmiş organizmalara karşı mücadele, yiyecek güvenliğini sağlamak ve organik tarımı desteklemek gibi konularda politikalar geliştirmektedir. 2000'li yıllarda yeni gerçekliklerle yüz yüze geldiğini belirten Yeşiller, patent, küçük STK işbirlikleri, tüketicinin korunması, zehirli maddelerin çevreye zarar vermesinin engellenmesi gibi konuların gündemde geniş yer bulmasının gerekliliğine vurgu yapmaktadır (www.greens-efa.eu).

EFA'nın ise öncelikleri arasında dilsel ve kültürel çeşitlilik, Avrupa için sürdürülebilir enerji, bölgesel kalkınma ve yerel tarım gelmektedir. Self determinasyon hakkı, desantralizasyon, karar alma süreçlerine doğrudan katılım da partinin ayırt edici politika konuları arasında yer almaktadır. 2009 seçiminde *Avrupa için Yeni Bir Anlaşma* adlı manifestosunda Avrupa Komisyonu başkanı Barroso karşıtı kurumsal ve siyasi mücadele başlatmıştır.

1.5. Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler Grubu (European Conservatives and Reformists Group, ECR)

2009 seçimleri sonucunda ECR 7,5'lik oy oranıyla 55 Avrupa Parlamenti çıkarılmıştır. İttifak içindeki Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler İttifakı (*Alliance of European Conservatives and Reformists [AECR]*), 54 parlamente sahiptir. Bunun yanında Avrupa Hristiyan Siyasal Hareketi (European Christian Political Movement [ECPM]) yalnızca 1 parlamente sahip bulunmaktadır. ECR⁸, ulusal muhafazakar, ekonomik liberalizm ve Avrupa Birliği entegrasyonuna mesafeli politikalarıyla öne çıkmaktadır.

ECR, AP'nda federalist olmayan merkez ve merkez sağ grupların Avrupa demokrasisine daha yararlı olacağı inancıyla kurulmuştur. 2004 yılında İngiliz Muhafazakar Parti ile Çek Sivil Demokrat Partisi (ODS), Çek Cumhuriyeti'nin AB'ye katılımıyla AP'nda EPP-ED grubuna dahil olmuşlardır. Bununla birlikte her iki parti de İngiliz Muhafazakar Parti lideri Cameron ve Çek ODS lideri Topolaneck öncülüğünde 2009 AP seçimlerinin ardından yeni bir grup oluşturacaklarını açıklamışlardır. Bu aşamada Avrupa'daki federalist olmayan ve reformcu partilerin katılımları da tartışılmış ve 2009'da ECR grubu kurulmuştur (www.ecrgroup.eu).

Prag Deklerasyonu'nda ECR temel prensiplerini açıklamıştır. Buna göre ECR, ulusların egemenliğine saygılı şekilde Avrupa gerçekliği temelinde hesap verebilir ve açıklığa dayalı bir demokrasi ve rekabetçi, büyüme ve gelişmeye odaklanan ekonomi için küçük devlet, düşük vergi, hür teşebbüs, toplumun temel değeri olarak aile, ulus devletlerin egemenliği, AB federalizmine karşıtlık, Avrupa'nın yeni demokrasilerini desteklemek, NATO güvenlik ilişkilerini yeniden canlandırmak, göçün etkin kontrolü, kırsal ve kentsel ihtiyaçlara duyarlı etkin kamu hizmetleri, AB kurumları ve fonlarında bürokrasiyi azaltmak ve şeffaflık, AB ülkelerine eşit davranışı sağlamayı taahhüt etmektedir (www.ecrgroup.eu).

1.6. Avrupa Birleşik Solu/Nordik Yeşil Sol (European United Left/Nordic Green Left, GUE/NGL)

2009 seçimlerinde 4,8'lik oy oranıyla 35 Avrupa parlamenti çıkaran GUE-NGL grubu, Avrupa Solu Partisi'nin (Party of the European Left [EL]) 23 parlamentiyle bağımsız olarak seçilen 12 parlamentenden oluşmaktadır. GUE/NGL⁹, ağırlıklı ideoloji olarak demokratik sol ve sosyalist yönelimli bir partidir.

Başka Bir Avrupa Mümkün sloganıyla hareket eden GUE/NGL, alternatif bir sol grup olarak 1989'da dört partinin *Avrupa Birlikçi Sol'u (the Gauche Unitaire Européenne GUE)*, kurulmasına dayanmaktadır.

⁷ Yeşiller – EFA, cinsiyet eşitliğini göstermek üzere bir erkek ve bir kadından oluşan eşbaşkanlık sistemini uygulamaktadır.

⁸ ECR'ye dahil olan partiler şunlardır: Belçika'dan LDD, Çek Cumhuriyeti'nden ODS, Macaristan'dan MDF, Litvanya'dan PWPL, Letonya'dan LNNK, Hollanda'dan Christen Unie, Polonya'dan PiS, PjN ve bağımsızlar, Birleşik Krallık'tan Muhafazakarlar ve Unionist.

⁹ GUE/NGL çatısı altında 12 ülkeden toplam 17 siyasi parti yer almaktadır. Bu partiler, Çek Cumhuriyeti'nden KSČM, Danimarka'dan Folkebevægelsen, İrlanda'dan Sosyalist Parti ve Sinn Féin, Almanya'dan DIE LINKE, Yunanistan'dan KKE ve SYRIZA, İspanya'dan Izquierda Unida, Fransa'dan Parti de Gauche, PCF ve PCR, Kıbrıs Rum Yönetimi'nden AKEL, Letonya'dan Saskaņas Centrs, Hollanda'dan SP, Portekiz'den Esquerda ve PCP, İsveç'ten Vänsterpartiet. Bunların yanında İtalya, Lüksemburg ve Finlandiya gibi ülkelerden de GUE/NGL'ye destek veren ancak 2009 seçimlerinde Avrupa parlamenti olmayan bazı partiler bulunmaktadır.

1992'de GUE, *Avrupa Birleşik Sol (European United Left)* olarak isim değiştirmiştir. 1994'te sosyalist olmayan sol güçlerin katılımıyla partinin adı *Avrupa Birleşik Sol Konfederel Grubu* adını almıştır. Grubun adı, AB'nin kuzey ülkeleri ve Avusturya'yı kapsayan 1995 genişleme döneminde İsveç, Finlandiya ve Danimarka partilerinin katılımıyla açılımı *Avrupa Birleşik Sol Konfederel Grubu / Nordik Yeşil Sol (Nordic Green Left)* anlamına gelen GUE/NGL olarak bir kez daha değişmiştir (www.guengl.eu).

GUE/NGL, Avrupa entegrasyon sürecinde, daha fazla ve iyi istihdam ve eğitim olanakları, sosyal güvenlik ve sosyal dayanışma, dünyayı ve kaynaklarını makul olarak değerlendirmek, kültürel değişim ve çeşitlilik, sürdürülebilir ekonomik kalkınma, sürekli ve istikrarlı barışı sağlamak üzere mücadele ettiğini belirtmektedir. Daha fazla doğrudan demokrasiyle vatandaşların daha fazla aktif katılımını sağlamak yoluyla Avrupa Birliği'ni bir elitler projesi olmaktan çıkarıp halkın projesi haline getirmeyi isteyen GUE/NGL, cinsiyetler arasında eşitliği, insan haklarını güçlendirmeyi ve sol hareketlerin geleneksel anti-faşist ve anti-ırkçı bakışlarını sürdürmeyi amaçları arasında saymaktadır (www.guengl.eu).

1.7. Özgürlük ve Demokrasinin Avrupası (Europe of Freedom and Democracy, EFD)

2009 seçimlerinde 4,3'lük oy oranını temsil eden ve bağımsız 32 parlamenterlik bir grup kuran EFD¹⁰, sağ kanat popülist ve ulusal muhafazakar politikaları savunan bir parti olarak öne çıkmaktadır.

EFD, merkezi Avrupa süper devletinin yaratılmasına ve Avrupa'nın bürokratikleştirilmesine karşı çıkmakta, egemen devletler arasında demokratik, şeffaf ve açık bir işbirliğini savunmaktadır. Avrupa'nın tarihine, geleneklerine ve kültürel değerlerine saygılı olma talebini dile getiren EFD, yabancı düşmanlığına, anti-semitizme veya herhangi bir ayrımcılığa da karşı çıkmakta, ulusal farklılıklara, ilgi ve çıkarlara saygı isteyen bir bakış açısına sahip olduğunu belirtmektedir (www.efdgroupp.eu).

2. Avrupa Partilerinin Seçim Performansları

1979 yılından başlamak üzere her beş yılda olmak üzere bugüne kadar 1979/1981, 1984/1986, 1989, 1994/1995, 1999, 2004/2007, 2009 seçimleri olmak üzere yedi dönem AP seçimleri yapılmıştır. 1981'de Yunanistan'ın, 1987'de İspanya ve Portekiz'in, 1995'te İsveç'in, 1996'da Avusturya ve Finlandiya'nın, 2007'de de Romanya ve Bulgaristan'ın AB'ye katılmalarının ardından AP'na parlamenter göndermeleri mümkün olmuştur.

AP seçimlerine katılım oranları giderek azalan bir eğilim göstermektedir. 1979'da en yüksek katılım oranı olan %63'ten 2009'a 42,9'a gerilemiştir. Buna karşın seçilen Avrupa parlamenti sayısı 2007'ye kadar sürekli olarak artmış ancak 2009 yılında 736 olarak belirlenmiştir.

AP seçimlerine katılımın 1999'dan bu yana %50'nin altına inmesi, parlamentonun meşruiyetini tartışma konusu haline getirmektedir. Düşük katılım oranında Avrupa seçmeninin meşruiyetin kaynağını halen ulusal parlamentolarda görmeye devam ettiği, AP seçimlerinde de ulusal konuların siyasal rekabeti belirlediği ve dolayısıyla AP seçimlerinin yapıldığı ülkede hükümete güven ya da güvensizlik şeklinde anlam kazandığı ve AB projesinin AB vatandaşlarına yeterince anlatılmadığı gibi nedenler düşünülmektedir (Bozkurt vd., 2011: 79).

1979'dan 2009'a AP seçimlerinde rekabet eden partiler eğilimlerine göre de gruplandırılabilir. Buna göre, AP seçimlerinde isimleri değişebilmekle veya yeni gruplar oluşturabilmekte birlikte, başlıca gruplar; Hristiyan demokrat ve muhafazakar gruplar, sosyal demokrat gruplar, liberal ve merkezîyetçi gruplar, yeşiller ve bölgeci gruplar, sol eğilimli gruplar, ulusal muhafazakar gruplar, AB entegrasyonu karşıtı gruplar ve milliyetçilerden oluşmaktadır.

Hristiyan demokrat ve muhafazakar gruplar, 1979 – 1994 yılları arasında iki parti grubu olarak göze çarpmaktadır. Bunlar, Hristiyan demokrat yönelimli Avrupa Halk Partisi (EPP) ve muhafazakar olan Avrupa Demokratları (EP)'dir. 1994/95 seçimleriyle birlikte EPP-ED tek bir Avrupa partisi durumuna gelmiştir. Sosyal demokrat gruplar, 1994/95'e kadar sosyalistler olarak anılmış, ardından PES çatısı altında toplanmışlar, bunun ardından da 2009'da S&D grubu oluşturulmuştur. Liberal ve merkezîyetçi gruplar, 1994/95'e kadar liberaller olarak anılmış, 1994/95 ve 1999'da ELDR olarak temsil edilmiş ardından ALDE grubu kurulmuştur. Yeşiller ve bölgeciler, 1979/81 ve 1984/86'da önce Bağımsızların Teknik

¹⁰ EFD'ye dahil olan partiler Birleşik Krallık'tan UKIP, Finlandiya'dan PERUS, Litvanya'dan TT, Danimarka'dan DF, Hollanda'dan SGP, Slovakya'dan SNS, Fransa'dan MPF, İtalya'dan Lega Nord, Yunanistan'dan LAOS.

Grubu (TGI) sonra da Gökkuşuğu (R) haline gelmiş ardından 1989'da Gökkuşuğu ile birlikte Yeşiller de seçimlere doğrudan katılmış, 1994/95'te Yeşillerle birlikte Avrupa Radikal İttifakı (ERA) ortaya çıkmış, 1999 sonrası da Greens-EFA grubu olarak seçimlere katılmıştır. Ulusal muhafazakar gruplar, 1979/81'de Komünistler İttifakı (COM) ve Avrupa İlerici İttifakı (EPD) olarak seçimlere katılmış, 1984/86'da COM'un yanında bu kez Avrupa Demokratik İttifakı (EDA) yer almış, EDA 1989 seçimlerine katıldıktan sonra bu grup önce Avrupa İçin Birlik (UFE) çatısı altında sonra da 1999'dan itibaren Milletlerin Avrupa İçin Birliği (UEN), 2009'da da EFD çatısı altında toplanmıştır. AB entegrasyonu karşıtları 1994/95 döneminde Milletlerin Avrupası için Bağımsızlar (IEN) grubunu, 1999'da ise Farklılıkların ve Demokrasilerin Avrupası (EDD) grubunu oluşturmuşlar, 2004/07 döneminde Demokrasi ve Bağımsızlık (ID) haline gelmişler, 2009 seçimlerinde çözülmüşlerdir. Milliyetçi grup olan Avrupa Sağı ise, 1984/85 ve 1989'da AP'nda bulunmuştur. Bir de bu sınıflamaya hiçbir grupla ilişkili olmayan bağımsızları eklemek mümkündür.¹¹

1979 seçimlerinde AP'nda 410 sandalye için seçim yapılmış, 1981'de Yunanistan'dan seçilen 24 parlamenterin de katılımıyla AP, 434 sandalyeli bir yapıya kavuşmuştur. Bu bağlamda 1979 seçimleri 1981'de Yunanistan'ın verileriyle birlikte ele alınmıştır. Bu seçimlerde sırasıyla Almanya, Birleşik Krallık, Fransa ve İtalya 81'er, Hollanda 25, Belçika ve Yunanistan 24'er, Danimarka 16, İrlanda 15 ve Lüksemburg 6 parlamenterle temsil edilmiştir.

Sosyalistlerin birinci parti olarak çıktığı bu seçimlerde elde ettikleri oy oranı %28,3; parlamenter sayısı ise 123 olurken karşılarındaki diğer büyük grup olan EPP %26,5'lik oy oranına ve 115 parlamenter sayısına ulaşmıştır. Bu dönemde EPP'den ayrı bir siyasal örgütlenme konumundaki Avrupa Demokratları (ED), %14,7'lik oy ve 64 parlamenter; Liberaller ise %9,2'lik oy ve 40 parlamenter elde etmişlerdir. GUE-NGL'nin öncülü olan Komünist İttifak bu seçimlerde %11,1 oyuna karşılık 48 parlamenter kazanırken Yeşiller'in öncülü kabul edilebilecek olan Bağımsızların Teknik Grubu (TGI) %2,5 oy almış ve AP'na 11 parlamenter göndermeye hak kazanmıştır. O dönemde var olan bir diğer grup olan Avrupa İlerlemeci Demokratları (EPD) %5,1 oy ve 22 parlamenter elde etmiştir.

Tablo 2. 1979 – 2009 Döneminde AP Seçimlerinde Partilerin Oy Oranları

	EPP	PES	ED	ALDE	GREENS-EFA	GUE-NGL	UEN	ID	ER	Bağ.
1979/81	26,5	28,3	14,7	9,2	2,5	11,1	5,1	-	-	2,5
1984/86	23,6	31,9	13,1	8,5	3,9	9,5	5,4	-	3,1	1,2
1989	23,6	34,7	6,6	9,7	8,3	8,1	3,9	-	3,3	1,9
1994/95	28,9	34,3	-	7	7,6	5,3	8,6	3,2	-	5
1999	37,1	28,8	-	8,1	7,7	6,7	5	2,6	-	4,2
2004/07	37,1	27,6	-	12,6	5,5	5,2	4,7	3,2	-	4,1
2009	36	25	-	11,4	7,5	4,8	-	-	-	3,5

Tablo, <http://www.parties-and-elections.de> verileri kullanılarak oluşturulmuştur. E.T.05.07.2011

1984/86 seçimleri toplam 518 sandalyeli bir AP oluşturmuştur. Bu seçimlerde %31,9 oy alan Sosyalistler 165; %23,6 oy alan Hristiyan Demokratlar (EPP) ise 122 parlamenterlik kazanmışlardır. Avrupa Demokratları %13,1'lik oyla 68; Liberaller %8,5 oyla 44 parlamenter çıkarırken Gökkuşuğu ittifakı %3,9'luk oy oranıyla 20; Komünist ittifak ise %9,5'lik oy oranıyla 49 parlamenterlik gruplara sahip olmuşlardır. UEN'in öncüllerinden olan Avrupa Demokratik İttifakı (EDA) %5,4 oy ve 28 parlamenter, Avrupa Sağı (ER) ise %3,1 oy ile 16 parlamenter çıkarmıştır. Bu seçimlerde bağımsızlar %1,6 oranında oy alıp 6 kişi olarak AP'nda yer almışlardır.

1989 seçimleri, toplam 518 sandalyeli bir AP oluşturmuştur. Bu seçimlerde %34,7 oy alan Sosyalistler birinci parti olup 180 parlamenterlik bir grup kurmuşlardır. Sosyalistlerin karşılarındaki en büyük parti grubu ise yine EPP olmuştur. EPP bu seçimlerde %23,6'lık oy oranına karşılık 122 parlamenter çıkarmıştır. 1989 seçimlerinde Liberaller %9,7'lik oy oranı ve 50 kişilik gruplarıyla parlamentonun üçüncü büyük grubu haline gelmişlerdir. Bu seçimlerde Yeşiller ve Gökkuşuğu birlikte ele alındığında toplam 8,3'lük oy oranına ve 43 kişilik parlamento grubuna sahip oldukları görülmüştür. Yine Avrupa Birleşik Solu (EUL) ve Sol

¹¹ Daha detaylı bilgi için başlıca <http://www.europarl.europa.eu> ve <http://www.parties-and-elections.de> adresleri ve partilerin internet sayfaları ziyaret edilebilir.

İttifak (LU) birlikte düşünüldüğünde %8,1'lik oy oranı ve 42 parlamenterlik bir yasama gücü haline gelmektedirler. Avrupa Demokratları (ED) bu seçimlerde gerileyerek %6,6'lık bir oy almış ve ancak 34 parlamenter çıkarabilmiştir. Diğer bir deyişle bu seçimlerde Avrupa Demokratları'nın yasama gücü hem oy hem de parlamenter sayısı bakımından önceki seçimlere göre yarı yarıya azalmıştır. Ulusal muhafazakar Avrupa Demokratik İttifakı da (EDA), bu seçimlerde gerileyerek %3,9'luk oy almış ve 20 kişilik bir grup oluşturmuştur. Son olarak 1989 seçimlerinde Avrupa Sağ (ER), %3,3'lük oy oranı ve 17 kişilik grubuyla önceki seçime göre gücünü korumayı başarmıştır. Bu seçimlerde bağımsızlar %1,9 oy almış ve 10 bağımsız parlamenter AP'na katılmıştır.

Tablo 3. 1979 – 2009 Döneminde AP Seçimlerinde Partilerin Parlamenter Sayıları

	EPP	PES	ED	ALDE	GREENS-EFA	GUE-NGL	UEN	ID	ER	Bağ.
1979/81	115	123	64	40	11	48	22	-	-	11
1984/86	122	165	68	44	20	49	28	-	16	6
1989	122	180	34	50	43	42	20	-	17	10
1994/95	181	215	-	44	48	33	54	20	-	31
1999	232	180	-	51	48	42	31	16	-	26
2004/07	291	217	-	99	43	41	37	25	-	32
2009	265	184	-	84	55	35	-	-	-	26

Tablo, Avrupa Parlamentosu Resmi İnternet Sitesi olan <http://www.europarl.europa.eu> ve <http://www.parties-and-elections.de> verileri kullanılarak oluşturulmuştur. E.T.05.07.2011. Partilerin parlamenter sayıları ilgili yasama döneminin başlangıcı ve sonrasında farklılık gösterebilir.

1994/95 seçimleri sonucunda 626 sandalyeli bir AP meydana gelmiştir. Bu seçimlerde de Sosyalistler bu kez PES çatısı altında birinci parti olmuşlar, %34,3 oy oranına karşılık 215 parlamenter çıkarmışlardır. Yine ikinci parti olan EPP ise, 28,9'luk oy oranına yükselmiş ve 181 parlamenter kazanmıştır. Ulusal muhafazakarlar bu seçimde güçlenmiş, Avrupa İçin Birlik (UFE), %8,6 oy almış ve 54 parlamenter çıkarmıştır. Yeşiller ve Avrupa Radikal İttifakı (ERA) birlikte düşünüldüğünde %7,6'lık oy oranıyla 48 parlamenterlik grup oluşturmuştur. Liberaller (ELDR), %7'lik bir oy oranıyla 44 parlamenter, Avrupa Birleşik Solu (EUL), %5,3'lük oy oranına karşın 33 parlamenter; entegrasyon karşıtı konumdaki Ulusların Avrupası İçin Bağımsızlar (IEN), %3,2'lik oy oranı ve 20 parlamenter çıkarmıştır. Bu seçimde bağımsızlar AP seçimlerindeki en yüksek oy oranına ulaşarak %5 oranında oy almışlar ve 31 bağımsız, parlamenter olarak AP'na katılmıştır.

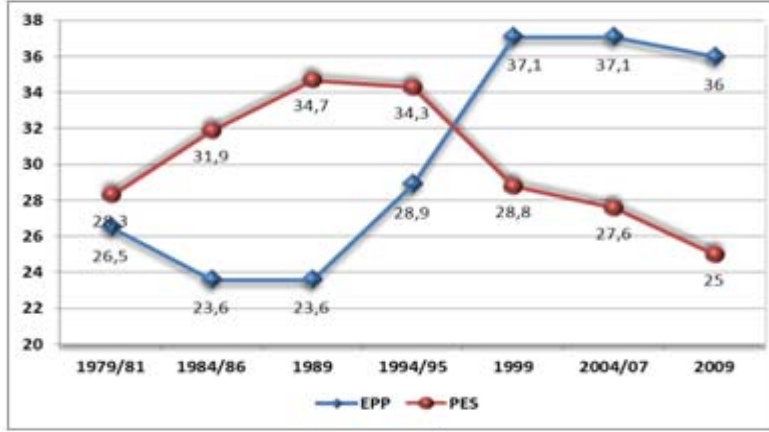
1999 seçimleri 1979'dan bu yana sosyalistlerin AP'ndaki üstünlüğünü sona erdiren seçim olmuştur. Yine 626 sandalyeli için yapılan bu seçimlerde ilk defa EPP %37,1 oranında oy alıp 232 parlamenter çıkararak, %28,8'lik oyuna karşın 180 parlamenter çıkaran PES'in önüne geçmiştir. Bu seçimde liberal ELDR, %7'lik oy almış ve 51 kişilik bir grup oluşturmuş; Yeşiller – EFA, %7,7 oy almış ve 48 parlamenter çıkarmış; GUE-NGL, %6,7'lik oy almış ve 42 kişilik bir parlamenter grubuna sahip olmuştur. Yine 1999 seçimlerinde Ulusların Avrupası İçin Bağımsızlar (IEN), %5'lik oy oranına karşılık 31; entegrasyon karşıtı ID ise, %2,6'lık oy oranına karşılık 16 parlamenter çıkarmıştır. Bu seçimlerde bağımsızlar %4,2 oy almışlar ve 26 bağımsız parlamenter AP'na katılmıştır.

2004/07 seçim süreçlerinin sonunda tarihinin sayıca en büyük parlamentosu 785 üyeye oluşmuştur. Bu seçimlerde EPP yine %37,1 oranında oy alarak bu kez 291 parlamenterlik elde etmiş buna karşın PES, %27,6'lık oy oranında kalarak 217 parlamenterlik bir grup oluşturabilmiştir. ALDE, %12,6 oranında oy ve 99 parlamenter kazanırken Yeşiller-EFA %5,5 oy ve 43 parlamenter; GUE-NGL, %5,2 oy ve 41 parlamenter; UEN, %4,7 oy ve 37 parlamenter; ID, %3,2 oy ve 25 parlamenter kazanmıştır. 2004/07 seçimlerinde bağımsızlar toplam %4,1'lik oy oranına erişip 32 bağımsız parlamenter olarak AP'na katılmışlardır.

AP 2009 seçimleri, 736 olarak belirlenen toplam sandalye sayısını partiler arasında bölüştürmüştür. 2009 seçimlerinden de 1999'dan bu yana AP seçimlerinde birinci parti olan EPP, %36 oranında oy alarak yine birinci parti olarak çıkmış ve 265 sandalye elde etmiştir. Bu seçimlerden de yine ikinci parti olarak çıkan sosyalistler ise S&D çatısı altında bu kez %25'lik bir oy oranı elde edip 184 kişilik bir grup oluşturmuşlardır. ALDE, %11,4 oranında oy oranına erişip 84 parlamenter; Yeşiller-EFA, %7,5 oy oranı

elde edip 55 parlamenter; GUE-NGL, %4,8 oy oranına erişerek 35 parlamenter kazanmıştır. Bu seçimlerde Bağımsızlar %3,5'lik oy olarak 26 sandalyeye sahip olmuşlardır.

Halihazırda AP'nda yer alan parlamenterlerin ülkelere göre dağılımı şu şekilde olmuştur: Almanya 99, Birleşik Krallık, İtalya ve Fransa 72, İspanya ve Polonya 50, Romanya 33, Hollanda 25, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Yunanistan, Macaristan ve Portekiz 22, İsveç 18, Bulgaristan ve Avusturya 17, Danimarka, Finlandiya ve Slovakya 13, Litvanya ve İrlanda 12, Letonya 8, Slovenya 7, Estonya, Lüksemburg ve Kıbrıs Rum Yönetimi 6, Malta 5.

Şekil 1. AP Seçimlerinde En Büyük İki Partinin Oy Oranları (%)

1979'dan bu yana AP doğrudan seçimleri gözönüne alınarak genel bir değerlendirme yapılacak olursa parlamentonun iki büyük parti grubunun yanında diğer küçük parti gruplarından oluşan bir yapıyı genel olarak koruduğu görülmektedir. Köktaş'a göre (2010: 106) bu durum, Avrupa düzeyinde de geleneksel siyasal çizgideki yoğunlaşmanın sürdüğünü ve birlik karşıtı düşünceleri temsil eden siyasal grupların Avrupa düzeyinde etkinlik kazanmadığını göstermektedir.

1999 seçimlerine kadar sosyalistlerin liderliğinde noktalanmış seçimler, 1999'dan 2009'a Hristiyan demokratların birinci parti olduğu sonuçlara sahne olmuştur. Oy oranlarındaki değişim aynı zamanda parlamenter sayısı ve grup büyüklüklerine de yansımıştır. Bu değişimin temelinde solun içine düştüğü bunalım kadar Avrupa Demokratları'nın (ED) EPP ile birlik olmasının da katkısı bulunmaktadır.

Sonuç

Avrupa düzeyi partiler, 1979'da yapılan doğrudan seçimlerin ve statülerinin tanındığı 1992 yılından bu yana önemli bir kurumsallaşma sürecinin içindedirler. Bununla birlikte Avrupa partileri, birliğe dahil olan ulusal parlamento ve hükümetlerin etkisi altında görünmektedir. Avrupa partilerinde özellikle liderin ve grupların, seçimden sonra belirlenmesi, farklı ülkelerdeki farklı sosyal ve ekonomik yapılardan türemiş partilerin aynı çatı altında bulunması, konseyin seçim sonuçlarından bağımsız şekilde belirlenmesi, ulusal demokrasilerin sahip oldukları bazı işlevleri yerine getirmekten yoksun olmaları gibi eleştirilen pek çok yön bulunmaktadır (Güler, 2011: 125). Avrupa'da halen daha asıl iktidarın ulusal parlamentolarda ve bunların belirlediği hükümetlerde olması, Avrupa düzeyinde faaliyet gösteren siyasetçilerin görece azlığı ve bunların faaliyetlerinin kamuoyunun dikkatini çekmekte zorlanması, hatta partilerin AP'na seçilecek adaylar konusunda dahi belirleyici güce sahip olmaması gibi etkenler önemli sorunlar arasında ön sıralarda yer almaktadır (Köktaş, 2002: 106). Güler (2011: 126) farklı ülkelerden benzer fikirdeki parlamenterlerin işbirliği yaptığı bu siyasal grupların, seçmen tercihlerini diğer ülkelerdeki seçmenlerle uzlaştırdığını belirtmekle birlikte; bu uzlaşmanın aynı zamanda Avrupa düzeyinde politikaların oluşturulması amacıyla ulusal seçmenlerin isteklerinin bir bölümünden uzaklaşma anlamına geldiğini de vurgulamaktadır. Bu konum da, Avrupa Parlamentosu'nda yer alan siyasal partilerin oluşturduğu bir *demokrasi açığı* meydana getirmektedir.

Bütün iç faktörlerin yanında birlik çapındaki bu ulusüstü partilerin gelişimi, aynı zamanda AB'nin etkinliğiyle de ilgilidir. AB'nin dünya siyasetindeki konumu, birlik içinde ortak politikaların uygulanabilme düzeyi hatta birlik düşüncesinin geleceği, doğrudan Avrupa düzeyindeki bu siyasal grupları da etkileyen gelişmeler olarak ön plana çıkmaktadır. Özellikle Avrupa'nın son dönemde içinde bulunduğu krizler, birlik düşüncesini olduğu kadar partilerin Avrupa düzeyinde kurumsallaşmalarını da tehdit eder bir içeriğe bürünebilir.

Kaynakça

- Alde, *Strategic Programme 2009 – 2014*.
- Archick, Kristin, Derek E. Mix, (2011), “The European Parliament”, *CRS Report for Congress*, <http://www.fas.org/sgp/crs/row/RS21998.pdf>.
- Bozkurt, Enver, Mehmet Özcan ve Arif Köktaş, (2011), *AB Hukuku*, (Ankara, Asil Yayınları, 5. Basım).
- Bressanelli, Edoardo, (2011), “National Parties and Group Membership in the European Parliament: Ideology or Pragmatism”, euce.org/eusa/2011/papers/6f_bressanelli.pdf.
- European People’s Party Action Programme 2004 – 2009*.
- European People’s Party Basic Programme* adopted by the IXth EPP Congress, Athens, Nov. 1992.
- Güler, Mustafa, (2011), *Avrupa Birliği Parlamentosu ve Parlamentonun Temsil Yeteneği*, (Ankara, Adalet Yayınevi)
- Hix Simon, Urs Lesse, (2002), *Shaping A Vision A History of the Party of European Socialists 1957 – 2002*, www.pes.org/system/files/images/downloads/History_PES_EN.pdf
- Jansen, Thomas, (1998), *The European People’s Party Origins and Development*, (Palgrave Macmillan)
- Kreppel, Amie, (2004), *The European Parliament and Supranational Party System*, (Cambridge University)
- Köktaş, M. Emin, (2002)“Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Partileri”, *Liberal Düşünce Dergisi*, Sayı 25-26, ss.89-108.
- S&D, *Activity Report June-December 2009*.
- Tassis Chrisanthos D. (2007), “European Union and Political Parties: the case of the Party of European Socialists (PES)”, <http://www.psa.ac.uk/journals/pdf/5/2007/Tassis.pdf>.
- Staab, Andreas, (2008), *The European Union Explained*, (Indiana University Pres).
- Thomassen, Jacques, Rory Costello, Martin Rosema, (2010), “Political Representation in the European Parliament: How Well Does It Work?”, *PIREDEU Conference*, (Brussels, 18-19 November)

İnternet Kaynakları

- European Conservatives and Reformists Group Web Sitesi, <http://www.ecrgroup.eu> E.T.20.07.2011
- Europe of Freedom and Democracy Web Sitesi, <http://www.efdggroup.eu> E.T. 22.07.2011
- European Liberal Democrats Web Sitesi, <http://www.eldr.eu> E.T. 21.07.2011
- European People’s Party Web Sitesi, <http://www.epp.eu> E.T. 16.07.2011
- Avrupa Parlamentosu Web Sitesi, <http://www.europarl.europa.eu> E.T. 07.07.2011
- The Greens European Free Alliance Web Sitesi, <http://www.greens-efa.eu> E.T. 23.07.2011
- European United Left/Nordic Green Left Web Sitesi, <http://www.guengl.eu> E.T. 23.07.2011
- Parties and Elections in Europe Web Sitesi, <http://www.parties-and-elections.de> E.T. 25.07.2011